

✠ POMHAJ BÓH

ČAS OPIS EVANGELSKICH SERBOW

5. číslo

Budyšin, meja 1972

Lětnik 92

Hrono za różownik

Lubosc zraduje so na wěrnosci. 1. Kor. 13,6

Tež nawopak móhli prajić: Wěrnosc zraduje so na lubosci. Přetož woboje mamy činić: Wěrnosc rěčeć — ale po lubosci! A w lubosci rěčeć a skutkować — ale po wěrnosci. To je někak hlowna zasada křesćanskeje zamotwosće.

Jedne so njehodzi wot druheho dželić: My mamy na kóždy pad wěrní być, ale my mamy tež „lubi“ być, to rěka, my mamy lubować, dokelž je to runje najwjetša a tež nowa kaznja našeho Knjeza! Ale lubosc, kiž ma w nas być, chce so zradować — na čim? Na wěrnosci. Wona chce sama wěrna być.

Praktisce prajene: My smy na čłowjeku, kotrehož my lubujemy, wotkryli wšelake slabosće a njepočinki. Dyrbimy mjelčeć lubosće dla, dokelž njechamy lubeho čłowjeka zranić? Nanihdy nic! Rěčeć dyrbimy z nim, pokazać dyrbimy jemu to, a to wěrnosće dla, ale w lubosci. To husto dosć lochko njeje, tež při tym dyrbi nam swjaty Duch prawy puć pokazać. Naš Knjez Jězus Chrystus, wo kotrymž nam swjate Pismo praji, zo je wón swojich lubował bjez kónca a hač do kónca, je swojim wučomnikam jasnje dosć prajil, hdyž běchu woni małowěrní, hdyž woni myslachu a rěčachu a činjachu — nic, štož bójske, ale štož čłowske bě!

Haj, runje lubosc sebi žada, wěrnosci česć dawać a so na njej zradować. Čezki problem, wo kotrymž móhl nam snano lékař na cyrkwiskim dnju něšto prajić, je: Što praju ja čezkochoremu, kiž po lékařskim wuprajenju stoji pod wrotami smjerće? Dyrbju jemu prajić: „Ty dyrbiš jutře wumřěć!“ To je snano po wěrnosci, ale njeje po lubosci. Dyrbju jemu na jeho styskne prašenje wotmołwić: „Haj wšak, změruj so, ty budžeš na kóždy pad zaso strowy!“ Tak rěčene njeje to ani po wěrnosci ani po lubosci. Snano, ně, na kóždy pad ma tutón čłowjek, dolhož je při polnym wědomju, něšto zradować před Bohom a čłowjekami, ale wón to nječini, dokelž su jemu prajili, zo budže na kóždy pad žiwy. Njerěka to, čłowjeka zjebać wo cytu zbožnosć?

My njechamy so dale z tym problemom zaběrać. Při tym ma so na wšelake džiwac. Na žadny pad njejsmy wuzamknjeni wot hlowneje zasady našeho měsacneho hrona: „Lubosc so zraduje — na kóždy pad — na wěrnosci.“

La.

Před Swjatkami „ekumeniski tydzeń“

Hižom něšto lět je w Chrystusowej cyrkwi zwučene wašnje, zo je tydzeń do Swjatkow ekumeniskej mysli wěnowany.

My Serbja móžemy z wěstym prawom prajić, zo smy hižom ekumenisce zmysleni byli, dawno přjedy hač běše „ekumene“ wulka móda. Na swojich Hłownych schadzowankach chodžachmy njedźelu rano kemši, hdžežkuli runje běchmy. Tak mi njezapomnita wostanje Boža služba w Kulowje.

Farar Stani Nawka SJ-Zdžěrjanski so prócuje mjez Serbami budzić zrozumjenje mjez katolskej a ewangeliskej cyrkwu w serbskej rěči.

Wón zarjaduje wot lěta 1967 sem porjadnje 5 króc wob lěto serbske ekumeniske nutrnosće. Tak smy pobyla mjeztym w Njeswačidle (přenja docyła 23. 7. 1967), w Budyšinje (w katolskej cyrkwi Našeje lubeje Knjenje), w Baconju, w Zdžěri (hižom 3 razy), w Klukšu, w Bukecach, w Budyšinje (na ewangeliskej Michałskej farje), w Malešecach, w Husce, w Chróšćicach, w Poršćicach, we Wotrowje, w Minakale, w Hodžiju, w Ralbicach (19. 3. 1972), hdžež bě wosebje bohaty wopyt.

Prichodna serbska ekumeniska nutrnosc budže, da-li Bóh, 11. junija

1972 w 14 hodž. w Polpicy pola Klukša, w tamnej rjanej, nowej kapalce. Tam budže so Wam lubić. Zo je to runje jedyn tydzeń do našeho Serbskeho cyrkwiskeho dnja we Lazu, njech Was njemyli.

Změrom chcemy so wuznać, zo smy bratra Nawki předewzaće serbskich ekumeniskich nutrnosćow zwopředka ze słabej nadžiju wobhladowali, ale jeho swěrna a pilna wutrajnosć je so wupaćila. Rjana ličba ewangeliskich a katolskich Serbow je stajnje na kóždej z tutech nutrnosćow. Tak so zeznawamy ze wšěmi Božimi domami w Serbach a so zblížimy mjez sobu.

Serbske ekumeniske hibanje je swojorazne a plódně!

Němske cyrkwyje su „ekumeniski tydzeń 1972“ stajile pod hesło, kotrež chcemy tež my za swoje serbske ekumeniske nutrnosće přewzać:

Nowu přikaznju wam dam.

Krótki zešiwk za tutón tydzeń stej ewangeliska a katolska cyrkej zhromadnje zestajalej.

Kak jara sej jednotu mjez křesćanami přejemy, je na tym spóznać, kak so wo nju modlimy.

Ekumeniske hibanje je drje w poslednich lětach mócnje rozrostło, a tola su cyrkwyje dale hišće rozdžele-

ne. W modlitwje móžemy jasnje wo našej wšelakorosci we wěrje rěčeć Boha prošo, zo by nam dopomhał k jednoće.

Lubujmy jeho, přetož wón je nas přjedy lubował. Boža lubosc k nam čłowjekam je spočatk našeje wěry. My wšitcy hromadze bjerjemy z jeho ruki hnadne dary — my runje kaž křesćenjo druhich cyrkwjow.

Za „ekumeniski tydzeń“ je rjana plan za Bože služby zestajany. Někotre z modlitwow:

Božo, naš Wótc, daj nam swojeho swj. Ducha. Nječ wón nam wuši a wutrobu wotewrěje, zo bychmy twoje słowo slyšeli, zrozumili a po nim tež činili. Spožě nam móc, zo bychmy zhromadnje nadawk twojeje cyrkwyje a službu na tutym swěće dopjelnili.

Pomhaj nam, zo bychmy tu lubosc, kiž sy ty nam wopokazał, tež druhim wopokazali.

Wosadni: Hamjeň.

Knježe, twoje słowo smy slyšeli, derje jo znajemy — a tola jemu nje-wěrimy. Tak mało wumóžaceje mocy z nas wuchadža.

Wosadni: Wšehomócnny Bóh smil so nad nami.

Twoje wumóžace słowo smy znjewužiwali. My smy z njeho zasady a zakonje sćinili a smy so z nim jedyn přećiwu druhemu wobročili. My smy mjez sobu so zasudžowali.

Wosadni: Wšehomócnny Bóh smil so nad nami.

Porjad tutoho swěta přejara posudžujemy po swojich myslach. Přemało wustupujemy za potlićowaných.

Wosadni: Wšehomócnny Bóh smil so nad nami.

Wón wodoj nam naše hrěchi a wjedź nas do wěčneho žiwjenja. Hamjeň.

Modlmy so Knjezej, zo by nam woči wotewrěl jedyn za druheho, zo bychmy wěrnú jednotu nazhonili, kotraž wšě rozdžěle přewinje: wšě rozdžěle mjez wulkimi a małymi, wšě rozdžěle w mēnjenjach a nahladach, zo by Knjez nam pomhał skutki dokonjeć, kotrež su spomóžne za swět. Knježe, kaž sy ty nas lubował.

Wosadni: Pomhaj nam, zo bychmy tež my takle lubowali.

Modlmy so Knjezej, zo by nam woči wotewrěl za našich susodow. Wosebje prosmy za tych, kotřiž nochedža ničo wo cyrkwi wědžeć, dokelž jim njejsmy hišće Chrystusa na dobre wašnje wobswědčili. My prosmy za tych w našim susodstwje, kotřiž maju wosebite konflikty wutrač.

Knježe, kaž sy ty nas lubował.

Wosadni: Pomhaj nam, zo bychmy tež my takle lubowali.

Modlmy so Knjezej, zo by nam woči wotewrěl, za wšěch tych, kotřiž w našej wokolinje bydla a tu džělaja. Wosebje prosymy za tych, kotřiž při kromje žiwjenja steja, za jatych, za duchownje a čelnje bédnych, za starych a wosamoćenych.

Knježe, kaž sy ty nas lubował.

Wosadni: Pomhaj nam, zo bychmy tež my takle lubowali.

W knižce za „ekumeniski tydžen“ je tež wočišćany nowy zhromadny tekst wěrywuznaća ewangelskeje a katolskeje cyrkwyje, kaž su so Němcy na njón dojednali.

Zo byšće našej serbskeje tekstaj móhli přiřunać, wam tu katolski wočišćamy:

*Wěrju do Boha,
Wótca wšehomócného,
stworičela njebjes a zemje,
a do Jězu Chrysta,
jeho jeničkeho Syna,
našeho Knjeza,
kiž je podjaty wot Ducha Swjateho,
narodženy z Marije, knježny,
čerpjel pod Poncijom Pilatom,*

*skřižowany, wumrěl a pohrjebany,
zestupil do předhele,
třeći džen je z mortwych stanyl,
stpěl je do njebjes,
sedži na prawicy Boha,
Wótca wšehomócného,
z tam přindže sudžić
žiwych a mortwych.*

*Wěrju do Swjateho Ducha,
w swjatu katolsku Cyrkej,
zhromadženstwo swjatych,
wodawanje hrěchow,
zrowastaće mjasa a wěčne žiwjenje.*

Amen.

Wy widziće, zo mamy z katolskeje cyrkwy samsne wuznaće, njech su tež wšelke słowa hinaše abo hinak zestajane.

W němskej rěči matej nětka wobě cyrkwi hač na pismik samsny tekst wěrywuznaća — hač na jedne słowo třećeho artikla.

Ewangelscy maja tam
— swjatu **křescansku** cyrkej
a katolscy
— swjatu **katolsku** Cyrkej.

W.

Syn

Ducy z koncerta rěčešaj Henrik a Madlena hromadže wo swojim dalšim puću přez žiwjenje.

Henrik, šuler poslednjeje rjadownje hudźbneje wyšeje šule, bě swój přeni wulki wuspěch měl.

„Hišće ženje njejsy tak krasnje hrał Griega kaž džensa“, — rjekny Madlena.

„Haj, mi so zdaše, zo publikum z nutrnošću na mnje poslušaše. To najrjenje pak nazonich na koncu, hdyž mi profesor ruku tlóčeše a praješe: Hdyž budžeće dale tak dželać, zawěrnje wyšinu docpějeće. — Wón zlochka njechwali.“

„Henriko, to so ći poradži! Ty budžeš jedyn z wuznamnych pianistow. A ja jako skromnuška wučerka w někajkim małym městačku budu sej w najlěpšim padže móc kupić twoje koncerty na tačelač abo na nje poslušać w radiju.“

„Ale Madlena, mój choemy tola hromadže hić přez žiwjenje. Ty wšak wěš, kak jara tebj trjebam. Bjez tebj njeprjindu nihdy na wyšinu.“

Wobjimajo jeho praješe holca: „Ja chc u tobu hić wšitke twoje puće.“

Młody čłowjek wokoša ju, wza ju za ruku, a hromadže džěštaj dale přez park. „Žiwjenje ze sylnjeje mocu dobudžemoj, ty a ja!“

Nalěčo přindže, młode žiwjenje! Forsytije kćejachu. To běše w léce 1939. W lécu bě jeju kwas, a potom wudyri wojna. Muža w zachu do wojska. Žona wosta w měsće a zloža swój eksamen za wučerku hudźby. Pozdžišo wróći so do swjateho ródneho města a bydleše tam pola staršeju. Wona čakaše wot jednoho lista na druhi wot muža. Henrik bu zranjeny. Jeho ruka bě zlemjena.

„Ja sym na koncu!“ — rjekny muž ze zadwělowanjom k žonje, hdyž bě so dom wróćił.

„Twoja kariera wšak, ale tola nic twoje žiwjenje a naju lubošć. Hromadže budžemoj sej mjez sobu pomhać.“

Henrik mjelčeše.

Dwě léce so minyštej. Henrik dželaše na bance, hdžež sebi jeho wažachu jako swěrneho, džělawaheho a spuščomneho kolegu.

Mała bydlenje, kotrež bě Madlena wobstarala, bě jasne a přecelne.

„Njeje pola nas rjenje?“ — woprašo so Madlena.

Henrik hladaše na jasne meble, na pisane diwany a gardiny.

„To je džěło twojeju rukow! Njewjeseliš so? Ja so mjemožu wjeselić, Madlena.“

„Mój dostanjemoj džěćatko!“ — rjekny raz Madlena swojemu mužej.

„Džěćatko!“ Jeho zrudne wobličo so rozswětli. „Ow, to je rjenje! Zawěšće budže to syn. Moje žiwjenje dostanje nowy wobsah. Naš syn pōndže tōn puć, kotryž je mi zawrěty.“

„Kōždy čłowjek dyrbi po swjich pućach kroćić“ — pomysli žona sama při sebi, ale njepraješe nič. Radosć muža ju wjeseleše.

Kaž běštaj so nadžijaloj — jimaj narodži so syn. Madlena čěši małego Marka. Kak je to krasnje, jeho małe porsćiki na nadrach začuwać. Wona majka jemu hlōjčku. Woči džěšća stej hlōboko mōdrej, wosebje hdyž so mać nad nim pochila. Henrik zawjertnje radijo. Mozart! Marko dyrbi z maćernym mlokom do so srěbać muziku. Madlena kładže syte džěćo do hlōžka. Jeho pjasci ležitej na zawku. „Sylne ma porsty, ruce pianista!“ — rjekny Henrik.

„Dajmy džěsću spać.“

„Derje! Přez swjateho synka mam zaso přichod před sobu.“

„Moje mysle njejsu waše mysle. A moje puće njejsu waše puće“ — šeptny Madlena sćicha. Henrik njekedžbowaše na jeje słowa.

Madlena dońdže do komorki, hdžež bě so Marko wotwodžěl. Wona džerži blešku w ruce a woła: „Marečko!“ Džěćo swoju hlōjčku njewobroći. „Marečko, hladaaj, njesu ći mloko!“ Hlōčk so njehibnje. Hdyž pak mać jeho jenož zlochka so doćknje, so wón luboznje posměwa

a přima za blešku. Madlena hlada na swjateho synka, kak so wón derje wuwija, jeho stawy su mōcne, jeho čělo strowe. Wša přičina džakowna być.

Ze styskneje wutrobu přemysluje: Čehodla na mnje njehlada, hdyž z nim rěču abo jeho wołam, čehodla njeslucha na mnje, hdyž spěwam. Čehodla njemyla jeho durje, hdyž kwiča, ani šćowkanje psa??

Na luće před domom je hermanka. Karusele su slyšec a hara ludži. Na dompuću pozastanje Henrik před budami a kupi trompetu. Zastupi wši do jstwy woła wōtře: „Mam něšto za małego, jedyn hōdny instrument.“

„Ale Henriko — za přemalého! Wočakajmy hišće!“

Z hermanka je hołk a hrilot slyšec. „Čehodla to synka njemyli?“ přemysluje Henrik. Wón pristupi k hlōžku, wozmjje trompetu a trubi z cyłej mocu, zo sebi Madlena wuši zatyka. Hlōčk so njehiba.

„Kajki to hrozny sōn!“ dže nanej přez mysle.

Mać bjerje jeho ruku prajo: „Dajmy jemu pokoj, njech spi.“ Henrik hlada na žonu a widži, kak bě woblēdnjyla — sylzy we woćomaj. Madlena běži ze jstwy. Henrik wozmjje hišće raz trompetu a trubi z cyłej mocu. Mareček spinka dale, mērnje hlōboko dychajo. Nan zlama trompetu a čisnje ju přeć.

Madlena zawoła lēkarja, kotryž džěćatko dokładnje přepytuje a zwěsći, zo je dospōlnje hlūche. Staršeje za cyłu nōc njejestaj ani woćko začiniłoj. Sylzy so ronjachu po Henrikowym wobliču. Zo by Henrika spytala zmērować, čicho rjeknje: „My dyrbimy so z tym spokojić. Někajki zmysl dyrbi tola w tym ležec.“

„Ja žanoho zmysla njewidžu.“

Marko chodži do šule za hlūchich a je dobry šuler, přesaha wšitkich. Na chwalbu direktora kiwnje Henrik jenož z ruku poľny hōrkosće. Madlena so přocuje ze synom. Z njesmērneje sćerpnosću zwučuje z nim, zo by jej kōžde słowo wot huby mōhł wōtčitać. Skōnčnje započina rěcec. kaž to hlūši činja. Henrik třepota. hdyž syna slyši rěcec.

„Čehodla so njezaběraš z nim? Ty tola wšo wjesele zhubiš ze swojim synom wobchadžeć.“

„Wjesele?“ — wotmōłwi nan z hōrkosću. Hodžiny doľho syda nad albumom z pōstowymi znamkami. Syn jemu z puća chodži.

Marko je rjany, šwižny hlōčec z čēmnyimi wlosami. Wulkej mōdrej woči hladatej do swěta.

„Luba mać!“ — praji synk po wječornej modlitwje, hdyž zo mać nad jeho loža schila. Teje slowje stej za nju najrjenješa muzika. Hdyž pak pohladnje na zmoršćene wobličo muža, je wšo wjeselo nimo.

K hodam dostanje Marko hlinu, zo by z njeje mōhł zhotowić to a druhe. To je hižo něšto lēt jeho najwjetša radosć. Přez swjate dny je hlōc wjele sam za sebj, přetož mać bě schorjeła na grypu, z kotrež nastala čěša chorosć. Nan sydaše wjele při ložu choreje a činješe te najnužniše domjace džěta.

Zymica hišće přiběra, Madlena so

njeměrnje mjeta, stona, nahle wuskoči z loža a so zwjeze we womorje. Muž přichwata a ju do loža položi. Durje so wočinjeja, a Marko přistupi w nócnej košli. Ze stróželemi hlada na blukej woči mačerje, přima je za ruku: „Luba mači!“ Hólc steji kaž sprostnjeny. Nan jeho bjerje za ruku. Syn ze spodziwanjom hlada na nana, přitula so k njemu a z prócu wurjeknje słowje: „Luby nano!“ To jemu do wutroby dze. Wón synka mócnje k sebi tłóči a praji pomału: „Luby Marko! Moje dobre džěćo.“ Marko hlada kruće na hubu nana, a jeho rjane wobličko so rozswětli.

Madlena wočini woči a hlada na nana a syna. Na jeje wobliču je čerwjenosć zymicy. Pót steji jej w krjepjelach na čole. Wona začini woči. Wolóžena wodychnje a wusnje. Nan donjese džěćo do jeho komorki.

Nazajtra nima Madlena wjace zymicu. Wona móže zaso jěć. Marko

přindže pěknje zdrascěny, sčesany. Pomału bliži so ložu a ma w rukomaj desku, ma kotrejž steji Betlehemska hródzička ze žlobikom. Marja a Józef při nim.

„Je to Marko sam čini!“

„Wězo!“

„To je tola małe wuměłstwo. Záběra so wón hižo dawno z tajkim?“

„Haj!“

„Čehodla mi ženje ničo w tym prajila njejsy?“

Madlena hlada mjelčo na muža. Wón schili głowu.

„Ja wšak wěm — ja sym so džěsća zdalował.“

„Chčeš nětko z nami hromadže žiwy być?“

„Ja sym slepy był.“

Nan hlada na figury, z hlíny wot Marka zhotowjene.

„Wón ma žohnowanej ruce — naš syn!“

Kalendarz ewangelicki 1971

1222—1972

750 lět Klukšanska wosada

Wobraz z časa 1951/52 je dobry zakład za někotre mysle k jubilej. Rošty je w swojim času Erich Domaschka ze Zdzěrje w zhromadnym džěle ze swojimi česlemi stajil. Twarški mišter a jeho prjedownicy su wusko zwjazani z twarami našeje wosady. Tuta hlada z głubokej džakownosću na tutych muži, kiž běchu kóždy čas po swojich možnosćach k pomocy a mnoho wosadže darichu. Nichtó njeje hač dotal spytał dary wobličić, a to by tež čězko možno było.

Njech je tu spočatnje džak prajeny wšěm, kiž so přeco zaso wo to po-

staraja, zo je materielný fundament zawěsćeny. Mamy tež w Klukšanskej wosadze sotry a bratrow, kiž po stach a tež po tysacach darja abo so na druhe wašnje za dobry fundament postaraja.

Tak někotry raz sym hižo česłow — wosebje knjeza Glauscha a knjeza Rössela ze Zdzěrje — wobdžiwał, tola zaroštowanje cyrkwineje wěže je nje-wšědne a zajimawe džělo.

750 lět stary je fundament, na kotryž twarimy. Generacije našeje wosady su ze wšěj swěru po dalokich pućach do tutoho Božeho domu chodzili, zo bychy tu na swoje wašnje Bože kralstwo twarili — Božej cyrkwi wobraz dali.

5. měrca 1222 je dokument biskopa Bruna II. Mišnjanskeho w Hodziju napisany, w kotrymž je nimo Wjelečina, Wjazońcy, Załomja, Kumwałda, Hrodzišća, Poršic, Bukec a Hućiny tež Klukš mjenowany.

Što njeje so wšo w tutych 750 lětach tež na pódže našeje wosady stało? Kralojo su přišli a so zaso wotstronili, demokracija je so wuwolała a so z nohami teptała, robotarstwo je tu mjez našim ludom cychnowało, so zběhnyła technika — a wědomosć — je njesměrne wyšiny docpěła a so druhdy kaž z nowym přibohom stała. Runje tak by so móhlo wšelke pozitivne a tež negatiwne mjenować.

Ale tež to je so stało. Čłowjekajo su tutón starostawny dom Chrystusoweje cyrkwyje do swojeje ruki wzali. Njeje naš wobraz dosć symboliski za to? Rošty njemóža cyrkwe ani džeržeć ani zdžeržeć, za to móžeš z nich reparować, renowować chiba reformować. Woni su na čas twarjenje, a druhe generacije budu sej za wěsće wot fundamenta sem swoje stejnišćo přepruwować dyrbeć. Kóžda generacija budže sejk znowa prashenje stajeć, kak ma cyrkwa w jeje času skutkować. Wotmołwa njeje žanej generaciji do kolebki položena abo při swjatej kićenicy přepodata, tež hdyž bě to hdys a hdys samo wot so zrozumiwe.

Zo njeje z tym sčinjene, zo rošty steja, kóždy bórze wě, kiž je je stajil. Wěcywustojni a pomocnicy su nuzni, kiž so na rošty zwaža a tam z wotmachom džěłaja. — Košty móžajara drohe być. Naše městno jako Chrystusowi w tutym swěće je eksponowane městno. Džělo je husto dosć zwažliwa wěc a sej žada cyheho čłowjeka — drěmanje njeje runje samomordarstwo, ale přibližnje tola!

Zo pak bych to hišće raz jasnje prajil: Naše městno w swěće Chrystusowym njećini nas k něšto lěpsěmu. Nic, kaž bychmy něšto lěpsě byli, ale wo wjele bóle kaž ći, kiž wo něšto lěpsim wědža a na tym ze wšěj mocu twarja a spytaja po swojich darach druhim tutoho Knjeza a jeho cyrkwe lubu sćinčić.

Bohu džak, zo mamy w našej Klukšanskej wosadze swěrných sobudžělaćerjow. Wězo, za wosadu, kiž ma wokoło 2200 dušow, by móhlo wjace aktiwnosće „na roštach“ być. Nic kóždy kmany so zwaži. Nic kóždy hižo „na roštach stejacy“ so tak do džěła poda, kaž by to móhl a dyrbał. Njetrjebam zamjelčěć, zo njejsy hišće dawno wšitcy swoje městno při twarjenju Božeho kralstwa w našej wosadze namakali.

Kajka džiwna wěc, hdyž raz rošty same stejo widžiš, bjeztoho zo su na někajki dom abo druhi objekt přitwarjene. Hač tajke něšto docyła w žiwjenju so stanje?

Kak džiwny napohlad, hdyž bychy twarcy drje zwólniwi byli, pod roštami džělać, ale džělo na roštach druhim (komu poprawom?) přewostajili. Kak je to poprawom pola Tebje?

Rošty při našej cyrkwi wjace nje-steja — byrnjež bychmy je zaso trjebali, dokelž wulka džěra w trěse wěže čini nam wjele starosćow. — Nimamy tež pjenjezy ani material.

1893 je so Klukšanska cyrkwe přetwarila. Stara bě pozdaću přemała a dodžeržana. Tehdom stušeše hišće Wulka Dubrawa do Klukša, a krasna kapala w Połpicy hišće nješteješe. ludžo pak přindžechu samo pěši w zymje z Lěskeje, Wotpoćinka, Jatróbjka a Kupoje.

Wokoło 1900 bu cyrkwe w Chwaćicach dotwarjena, a pozdžišo so tak wšelke změní.

We wokomiku njewěm ani, kelko ławkow smy hižo z Božeho domu wutwarili, dokelž přeco prózdne stejachu. Bě to derje tak. Na 300 městnach smy zatwarili elektriske tepjenje a to je za normalnu njeđželu nadosć. Škoda, byrnjež maju telko wosadni awto — samo „Škodu“. Wjesele nam su, zo je naša kantorka Lencowa nam před jutrami kurendu předstajila. Bóh daj, zo by runje tak, kaž tu něšto nowe z małego rosće, tež w našej wosadze přez Božeho ducha so ponowiło.

Młoda wosada so schadžuje tydzensce w dwěmaj skupinomaj, ale na kemšach jich lědma widžiš. Za to pak tola džěćace kemše přez to na wažnosć přibywaju, zo su zwjazane z hłownymi kemšemi wosady. Hdys a hdys móžeš samo džěći na kemšach powitać, kiž hewak do Kupoje abo do Połpicy na nabožinu chodža.

Naš Knjez praji: Pytajće najprje-

dy Bože kralestwo, a wone budže wam wšo druge přidate!

Njehamy so tu sami wuchwalić. 750 lět — to njeje naša zaslužba. Ani te poslednje 6 lět a wšo, štož je so w nich činilo, je zaslužba čłowjekow. Bohu samomu budž česć a džak!

Na našej swjedźenskej protyce steji mjez druhim:

6. meje hraje nam Lipsanska wosada hru: Die Zeche zahlt einer!

11. meje budže wječor wosady z Eva-Maria Tautowej „Što trjeba džěčo?“, 19.30 hodž.

14. meje budže wosadne popołdnjo a wječor. Mjez nami budže skupina hrajerjow z Berlina. 14.00 hodž. w cyrkwi.

20. meje přeprašujemy na serbske wosadne popołdnjo. Započatk ze serbskimi kemšemi 14.00 hodž. Kónc: 17.00 hodž.

21. meje swjedźenska Boža služba 8.30 hodž. w Klukšu a 10.00 hodž. w Polpicy. P. W.

Jandzelej dwaj přińdžetaj

„Božej jandzelej“ to njeběštaj, kiž so 27. februara w Němsko-Serbskim ludowym džiwadle w Budyšinje zjewištaj — tehdom bě premjera tuteje komedije němskeho dramatikarja Güntera Weisenborna, přeserbšćinje neje wot Antona Nawki. Wězo běše přeložk dobry, na tym njeje dwělować. Ale snano njebě wón dosć „ludowy“. Přetož podawk so hraje na twarnišću, hdžež džělačerjo wustupuja; haj, jedyn je student, kiž sej něšto zaslužuje; jim wari rjana Anita, poprawom frizeza „ze sonami“. K tomu so hišće přidruži reporter, přiwabjeny z tym, štož so tam stawa z wulkim ropotom. Přetož raketa je so přizemila, kiž je lětała přez swětniščo a je sobu přinjesla horjeka mjenowaneje jandzelow, mjenujcy mlodej, šarmantnej wědomostnicy. Jimaj rěkaju „Nu“ a „Na“. Přetož wonej kaž jandzelej přińdžetaj z dalokeho planeta Marsa a matej nadawk wuslědźić, kak so čłowjekoj na zemi mjez sobu zadžerža. Wězo nastanu z tym, zo a kak so tam na twarnišću zeznaju, wšelake komplikacije na žortne wašnje — wšako jedna so wo wjeselohru. Zakładna ideja pak tuteje hry je chutneho raza. To, štož staj tamnaj „jandzelej“ na zemi nadešloj, je wjele hidy, rozkory, wójny, ale mało lubosće. Wono

so namaka drje wulka lubosć mjez mužom a mjez žonu — jedna tuteju dweju wšak je sama něšto wo tym začuwała. Ale woprawdžitu lubosć čłowjekow k bližemu stej wědomostnicy z Marsa na zemi skoro jenož w knihach nadešloj. Potajkim wono so jedna wo njedosahacu lubosć mjez nami, něšto, štož my sami w našim připowědanju w cyrkwi tež přeco zasowšikamy. — Předstajenje same bě — kaž přeco — dobre. Naši serbscy džiwadlownicy su so přocowali, najlěpše poskićeć. La.

Maš zajim za studij teologije?

Snano myslíš: Što ma teologija džzensnišemu swětej prajić? Tak rozmysluj sam wo sebi a wo tutej mojej rjadkach.

Teologija dawa na tak wšelke prašenja wotmołwy, kotraž njemóže přirodowěda ani filozofija ani psychologija rozrisać. Tak někotryčkuli mlody čłowjek je ze swojimi techniskimi wědomosćemi na kóncu a pyta wotmołwy na swoje prašenja w druhich wědomosćach. Wón přińdže studować teologiju — bohosłowstwo. Tutón studij dawa wěrjacemu tajku swobodu, kaž ju nihdže druhdže njemaka.

Maš-li bóle zajim za teologisku wědomosć abo bóle za praktisku službu, na woboje Tebe teologiska fakulta přihotuje.

Po studiju budžeš farar. Jednomu so to zda być wulka wěc. Druhi měni, zo so farar njehodži do džzensnišeho časa. Njeńdže wšak wo titul. W přemim rjedže budžeš čłowjek mjez čłowjekami a budžeš dyrbjec pokazać, što je čě teologija nawučila.

Ty so bojiš, zo nimaš dosć sylnu wěru? Što móže sam wo sebi rjec, zo ma sylnu wěru? Wěra je stajne pytanje za přeco nowymi hlubinami. Za čas studija so wěra zesylnja a hustosć přetworja.

Njeboj so ničeho, ale prašej so sam sebje, hač maš zmužitosć a móc Boha pytać, hač maš zmužitosć a móc čłowjeka pytać. Čłowjekam budžeš wjac dać móc hač jako absolwent žaneje drugeje wysokeje šule. Jim daš to, štož přesaha wšo časne.

Njehabtaj, ale rozrěč so ze swójim fararjom.

Český Zápas, 19. 3. 1972

Šiler, studowacy
w 3. lěće

Na Handrija Zejlerja budžemy spominać, hdyž so sobotu 17. a njeźelu 18. junija 1972 we Łazu zeńdžemy, zo bychmy tam swój lětuši

SERBSKI CYRKWINSKI DŽEN swječili.

Na sobotnišnu zhromadźiznu pojedže bus z Budestec přez Budyšin. Njeswaćidlo, Rakecy a Šćeńcu. Jězdny plan hišće wozjewimy.

Za njeźelske busy njech so wosady same staraja. Přińdžće wšitecy!

Ž wosadow

Drježdžany. Farar Heinz Solta swjećeše 1. meje 1972 swoje šěsćdžesacy. My přejemy jemu čilosć a strowosć a Bože žohnowanje za jeho duchownske skutkowanje.

Wón drje bě syn serbskeju staršuju, ale bě so w Drježdžanach narodził. Tuž dyrbjese pozdžišo serbsku rěč nawuknyć, zo by móhl we Łupoji, w Budyšinje we Michalskej wosadze a 17 lět we Rakecach skutkować.

My wobžarujemy, zo je ze Serbow wušoľ, ale smy jemu džakowni, zo so dale z nami čuje zwjazany.

Njeźelu Rogate, 7. meje 1972, budže w Drježdžanach w swojim Božim domje w Dresden-Leubnitz-Neuostrowa serbsce předawać w 14.00 hodž.

Njeswaćidlo. Wutoru, 28. 3. 1972, dyrbjachmy lubeho serbskeho kemšerja, blidarskeho mištra Jana Lešawu (Löschau) k poslednjemu wotpočinkej přewodźec. Kak jara sebi zemrěteho česćachmy a jeho lubo mějachmy, bě spóznać na wulkej ličbje přewodžerjow. Kóždy je sebi jeho wažil jako stajnje přečelneho, rad pomocneho znutkownje nadobneho čłowjeka. Jeho mandželska a jeho sotře su wjele z nim zhubile, a my z nimi žarujemy. Džakownje budžemy na njeho spominać. kak je nam přeco lubje a sčerpilwje pomhał. Njeswaćidlska wosada je měla w nim wustojneho pomocnika při znowanatarjenju Božeho domu. Njech spi w měrje!

Pomhaj Boh, časopis ewangelskich Serbow. — Wuchadža jónkróc za měsac z licencu č. 417 Nowinarskeho zarjada pola předsydy Ministerskeje rady NDR. — Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchownych. — Hłowny zamolwity redaktor: superintendent Gerhard Wirth - Njeswaćidlski. — Ludowe nakładnistwo Domowina, Budyšin. — Čisć: Nowa Doba, čisćernja Domowiny w Budyšinje (III-4-9-838).

**My wěrmy do Boha,
do Wótea našeho Knjeza Jězom Chrysta.
Wón je tež naš Wótc.**

Wo jeho wulkich skutkach swědčimy.

Wón je nas hač dotal škital.

Wón je nam žiwjenje dał.

**Tež hdyž nihtó na nas sej njemysli,
so wón za nas stara.**

My wěrmy do Jězom Chrysta.

W nim je Bóh sam na zemju přišoľ.

Dobrowólne je za nas čerpjel zadwělowanje, stysknošć a smjerc.

Hańbu a wumrěće je na so wzal.

Naše skažene žiwjenje je wón wustrowil.

Přez jeho zrowastanje wostanje přichod w jeho ruce.

My wěrmy do Boha, swjateho Ducha.

Wón tež džensa mjez nami skutkuje.

Wón rěči k nam přez słowo Biblije.

Wón hromadži Boži lud na swěće.

K wěrje nam pomha a nas přihotuje za Božu wěćnosć.

Wěrjowuznaće Božej služby za mlodych ludži